

U heeft inwoning

Het is voorjaar. De lucht is warm en bloemen staan te bloeien. Dan vliegt er een koolmees door de tuin die er nogal potsierlijk uitziet. In zijn snavel heeft hij een enorme snor van pluizen. Zo tjoept hij naarbinnen in het nestkastje, dat u al voor de winter in elkaar heeft gespijkerd en heeft opgehangen. Dit is een moment van voldoening. Op slag bent u vergeten hoe u daar bovenop die ladder, heel ongemakkelijk tegen de boom het nestkastje stond vast te spijkeren. Vogels een avontuurlijke tuin aanbieden en te eten geven, is één ding, ze onderdak verlenen is pas echt leuk.

Nestkastjes maken en ophangen

Het maken en het ophangen van een nestkastje voor de koolmees is een begin en daarmee kunt u ervaring opdoen voor kastjes voor andere vogels die andere wensen hebben.

Voor het timmeren van een nestkast gebruikt u bij voorkeur hout van minstens 15 millimeter dik. Dat geeft voldoende isolatie en laat zich makkelijk in elkaar spijkeren. Geen geschilderd hout gebruiken. Zaag het op maat volgens de bouwtekening hiernaast en zet het in elkaar met spijkers. Dan geeft u de kast een natuurlijk kleurtje door het aan de buitenkant te schilderen met 'natuurbeits'. Er hoeft geen stokje bij de invliegopening. Dat zit alleen maar in de weg.

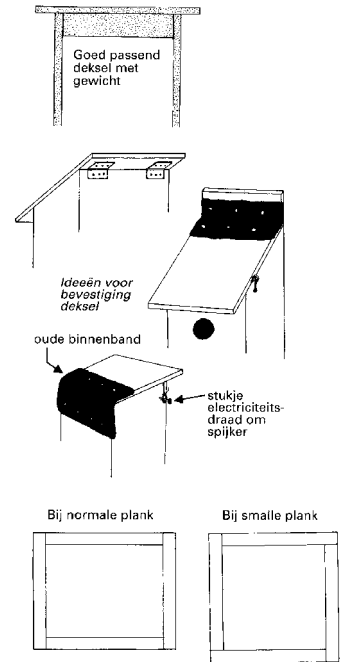
Betimmer het dakje eventueel met een stukje dakleer en maak dat zo dat het aan de achterzijde scharniert of afneembaar is. Een eenvoudig scharnier kunt u maken van een reepje rubber van een binnenband. Houd het dakje op zijn plaats met haken en ogen of met een stukje elektriciteits-

installatiedraad dat u om een spijkertje krult. Het vlieg gat maakt u met een zogenaamde gatenzaag, een simpel instrumentje dat u op een boormachine kunt monteren. Grotere gaten kunt u maken met een schrobzaagje of een decoupeerzaag. U kunt de invliegopening beschermen met een blikken plaatje. Dat voorkomt dat vogels zoals spechten proberen het gat te forceren. Het vlieg gat voor een koolmees is 32 millimeter in doorsnee. Soms ziet u vogels pikken aan het vlieg gat. Dat betekent lang niet altijd dat ze het te klein vinden. Het is meer een poging 'hun' kast een persoonlijk touch te geven. Maar het gebeurt ook dat spechten een mezenkast proberen te kraken. Schroef aan de achterzijde van de kast stevig een ophanglat vast. Daarmee kunt u hem aan een boom of een gevel bevestigen. Doe dat degelijk. Geen grotere ramp dan wanneer een kast vol jongen neerstort.

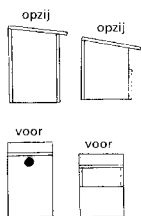
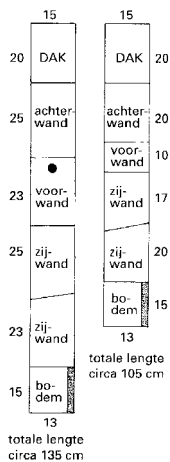
Als u opziet tegen al dit geknutsel, kunt u natuurlijk ook kant en klare kasten kopen in het Vogelinformatiecentrum in Zeist of in tuincentra.

ringmus op betonkast

bouwtekening basisnestkast

Tips voor het ophangen van een nestkast

Bij het zoeken naar een goede plek voor het nestkastje probeert u zich zo goed mogelijk voor te stellen wat de vogels zouden willen. Als dat een plek is waar u er goed zicht op heeft is dat mooi meegenomen.

Hang het zo dat niet de volle zon erop schijnt en dat geen regen naar binnen slaat. Over het algemeen is dat naar het noordoosten toe.

Hang het buiten het bereik van katten en andere rovers.

Twee meter hoog is meestal voldoende.

Het liefst in de buurt van een dichte struik. Eventueel kunt u het kastje beschermen met doortakken of prikkeldraad.

Nestkasten voor dezelfde soort vogels minstens tien meter uit elkaar hangen.

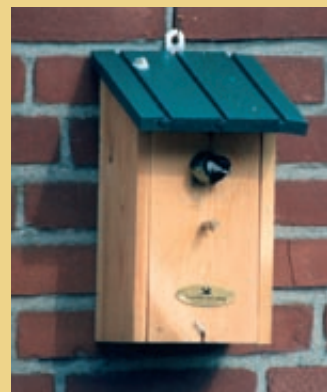
Plaats de kast al in het najaar. Dan kunnen de vogels eraan wennen. Bovendien kunnen ze er 's winters in slapen.

Hang de kast vooral stevig op aan schroeven of spijkers. Met ijzerdraad ophangen is af te raden, want dat groeit in de bast van de boom of tak.

Controleer na het broedseizoen of de kast nog stevig in elkaar zit. Haal het oude nest eruit en maak hem schoon. Maar pas daarbij op. Zo'n oud nest zit vaak vol vlooiën en luizen. Het is raadzaam er eerst een ketel kokend water in te gieten.

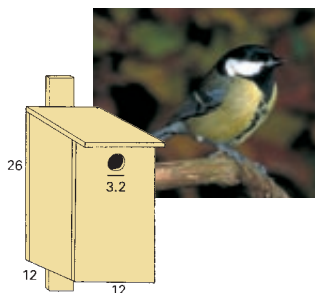

roodborst

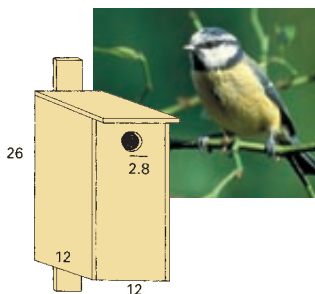
Zoveel vogels, zoveel soorten nestkasten

In bijna alle tuinen leven mezen. Maar er zijn nog andere tuinvoegels die voor het bouwen van hun nest een holte of een nestkast nodig hebben. Hieronder een overzicht met de diverse binnenmaten van broedgelegenheden voor verschillende vogels. Natuurlijk heeft het alleen zin om nestkasten op te hangen voor vogels die bij u in de buurt voorkomen.

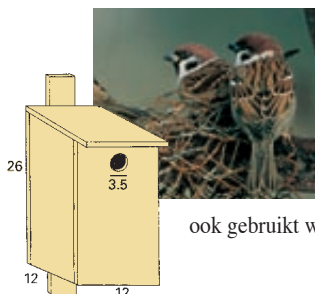
Koolmees

Maten: 26x12x12 cm
Doorsnede vlieggat: 3,2 cm
Ophanghoogte: 2-3 meter

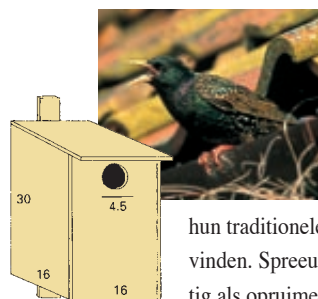
Pimpelmees

Maten: 26x12x12 cm
Doorsnede vlieggat: 2,8 cm
Ophanghoogte: 2-3 meter

Ringmus / Huismus

Maten: 26x12x12 cm
Doorsnede vlieggat: ong. 3,5 cm
Ophanghoogte: 2-3 meter.
Deze nestkast heeft vooral succes op erven en in parken en kan ook gebruikt worden door huismussen.

Spreeuw

Maten: 30x16x16 cm
Doorsnede vlieggat: ong. 4,5 cm
Ophanghoogte: 2-5 meter.

Bij al te degelijke nieuwbouw hebben spreeuwen soms moeite

hun traditionele nestholtes onder dakpannen te vinden. Spreeuwen zijn in de broedtijd zeer nuttig als opruimers van ritnaalden en rupsen. Een alternatief is een ouderwetse spreeuwenpot aan de gevel, maar daar lijken spreeuwen geen bijzondere voorkeur voor te hebben.

Kauw

Maten: 45x23x23 cm
Doorsnede vlieggat 12 cm
Ophanghoogte: 2-4 meter

Kauwtjes rond het erf zijn gezellig en niet (zoals vaak

wordt gedacht) schadelijk voor de zangvogeltjesstand. Deze nestkast is een goed alternatief voor schoorsteengaten, die u maar beter kunt afdekken met een korfje.

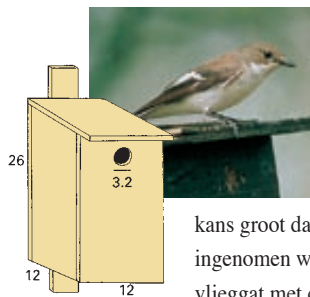

Boomkruiper

Maten: 35x15x10 cm
Vlieggat: een spleet van 10 cm lang en 3 cm breed tegen de achterwand aan.

Ophanghoogte: 1,5-3 meter.

De boomkruiper heeft het liefst een ongeverfde, verweerde kast die zonder ophanglat, plat tegen een boomstam aan zit gemonteerd. De kast is ook belangrijk als winterslaapplaats.

Bonte vliegenvanger

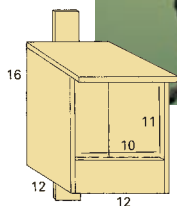
Maten: 26x12x12 cm
 Doorsnede vlieggat: 3,2 cm
 Ophanghoogte: min. 2 meter
 Omdat de bonte vliegenvanger laat in de lente arriveert, is de kans groot dat zijn kast door andere vogels ingenomen wordt. Daarom tot half april het vlieggat met een prop afsluiten.

Grauwe vliegenvanger

Maten: 16x12x12 cm
 Vlieggat: een open rechthoek van ongeveer 10x11 cm
 Ophanghoogte: hoger dan 2 meter (buiten bereik van katten)

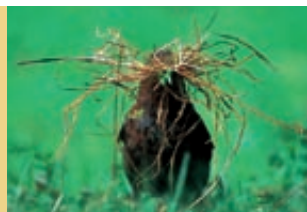
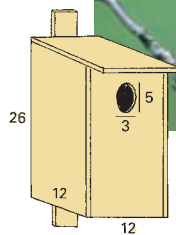
In de vrije natuur redt de grauwe vliegenvanger zich goed. Op een erf is een nestkast zeer welkom.

Gekraagde roodstaart

Maten: 26x12x12 cm
 Vlieggat: ovaal, 5x3 cm
 Ophanghoogte: 2-3 meter
 In de natuur broedt de gekraagde roodstaart in allerlei holtes.

Op het erf is hij geholpen met een nestkast.

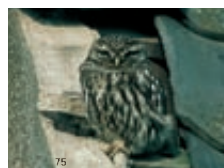
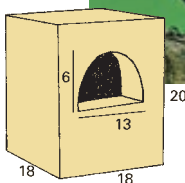
TIP Voor bewoners van uw nestkasten en voor alle andere broedvogels in uw tuin is het handig, als ze in de buurt ook wat nestmateriaal kunnen vinden. Laat daarom wat ruige hoekjes over in de tuin, waar ze grasjes, mos en strootjes kunnen vinden. Ook een hoop van gesnoeide takken bewijst goede diensten. Het is leuk om op een goed zichtbare plek een korfje van gaas op te hangen waarin u (wollen) draadjes en pluizen stopt, die de nestelende vogeltjes er dan zelf uit kunnen trekken.

Zwarte roodstaart

Maten: 20x18x18 cm
 Vliegopening: een open rechthoek van ongeveer 10x11 cm
 Ophanghoogte: boven de 2 meter

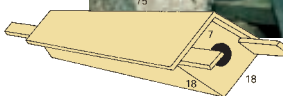
De zwarte roodstaart vindt zijn eigen nestgelegenheid vaak in ruïnes en steenhopen (op bouwplaatsen). Er zijn ook speciale neststenen in de handel, die ingemetseld kunnen worden.

Steenuil

Nestkast als een langgerekte vierkante pijp.
 Maten: 18x18x75 cm
 Doorsnede vlieggat: 7 cm
 Ophanghoogte: 1,5-10 meter
 Vóór in de pijp een tussenschot met vlieggat aanbrengen, als

lichtsluis. De steenuil wil zo min mogelijk licht in zijn nest. Horizontaal aanbrengen aan een schuur, in een hoogstamfruitboom of knotwilg.

Torenvalk

Maten: 30x40x30 cm
 Rechthoekig vlieggat van 40x15 cm
 Ophanghoogte: min. 10 meter
 De valk moet vanuit de kast een vrij uitzicht kunnen hebben. De bodem eventueel bedekken met een beetje stro. Normaal broedt de torenvalk in een oud nest van kraaien of eksters.

